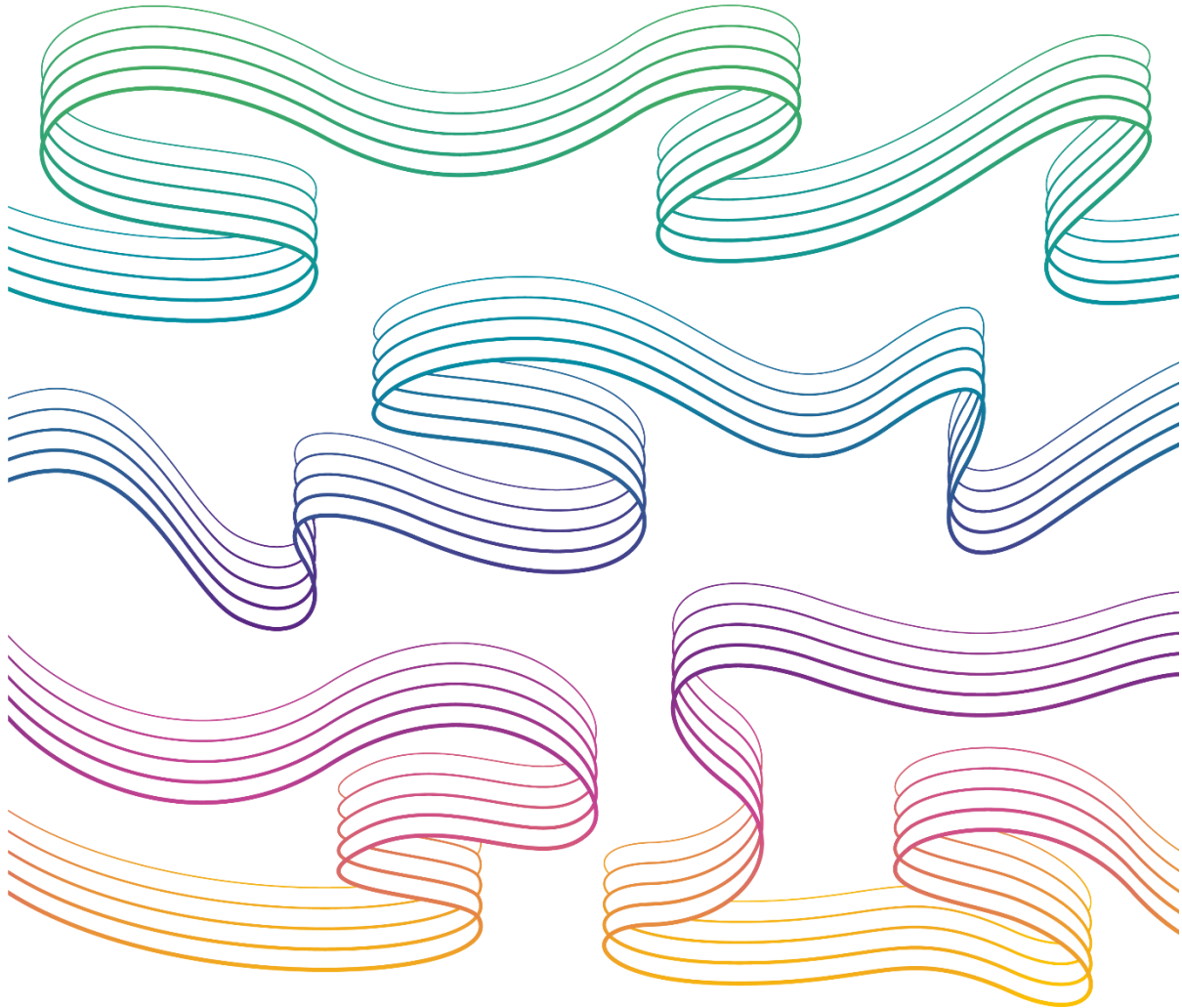

Kárašjoga gielda
Karasjok kommune

Kárenaš Sámi giella- ja kulturguovddáš Kárenaš samisk språk- og kultursenter

Sisdoallu

Sisdoallu.....	1
Álggahus	2
Organiseren	2
Ruhtadeapmi.....	3
Ulbmil ja strategiija	3
Doaimmaplánaat ja raporterren	4
Ovttasbargu.....	4
Geavaheaddji váikkuheapmi.....	5
Iskkadeamit	5
Evalueren	5
Miiddus.....	0
Doaimmaplána 2024 – 2026.....	0
Oaiviladdimat doaimmaide/ doaimma	0

Álggahus

Kárášjoga gielddastivra mearridii 2017 gildii ásahit Sámi giella- ja kulturguovddáža. Kárášjoga gielda oaččui 2018 Sámedikkis golmma jahkásaš ásahandoarjaga ásahit giellaguovddáža oassin gieldda organisašuvnnas. Geassemánus 2023 sáddii Giellaguovddáš sisa dan maŋimus Sámedikki ásahandoarjjaraportta. Kárášjoga gielda, Kárenaš giella- ja kulturguovddáš ohccá Sámedikkis njuolggodoarjaga 1.1.2024 rájis.

Guovddáš lea álgomuttus bargan čalmmustahttit dehálašvuoda áimmahuššat ja ovddidit sámegiela Sámi váldoguovllus, ja oažžut ovdan Kárášjoga gieldda ovddasvástádusa, mii lea nubbi guovtti gielddas olles máilmmis – Guovdageainnuin – gos sámegiella lea eanetlogugiella. Giellaguovddášii gártá dat bargu maddái boahhtevaččas dehálažžan.

Kárenaš lea Kárášjoga giella- ja kulturguovddáža namma. Dat lea gudnejahttin dihtii dan historjjálaš nissonolbmo Kárenačča. Kárenaš lei fámoláš Sámi noaidi ja muitaluvo ahte son válddii badjelasas suddjet Kárášjoga báikki amas vuoiŋaid vuostá. Beivválaš jodiheaddji ja ovddeš prošeaktamielbargi čađaheigga giellaguovddášii Kárenaš nammadanmannolaga.

Organiseren

Kárenaš sámegiel- ja kulturguovddáš Kárášjoga gielddas lea 1.1.2023 organiserejuvvon gielddadirektevrra bargoveagas oktan jodiheaddjiin. Kontorlanjat leat nuppi gearddis guovddášvisttis. Giellaguovddáš plánejuvvo ásahuvvot ođđa skuvlavistti robi vuollái, mii meroštallojuvvo gárvvistuvvot 2025 nuppi jahkebealis.

Giellaguovddáža ovddasvástádus lea heivehit, plánet ja lágidit **giellakurssaid** gieldda bargiide ja ássiide. Dasa gullá maid kártet jahkásaš sámegiel gelbbolašvuodaloktendárbbu gielddas. Giellakurssat plánejuvvojit áiggil ovdal álgima, vai bargit gerget áiggil ohcat virgelobiid, ja jodiheaddji sáhtá plánet doaimmaid plánejuvvon jávkamiid hárrái.

Giellaguovddáža ovddasvástádus lea heivehit, plánet ja lágidit doaimmaid **Giellavahkus**. Dat doaibmá láidesteadjin ja lágideaddjin dasa ahte buot gieldda bálvalussuorggit leat mielde váikkuheamen doaimmaid mielbargiide, bálvalusoazžuide ja ássiide giellavahkus. Giellaguovddáš maid heiveha prográmma ovttas gieldda fitnodagaiguin, ásahusaiguin, joavkkuiguin ja servviiguin, ja lavgadis ovttasbargguin gieldda kulturkontuvrrain.

Giellaguovddáš lavgadis ovttasbargguin kulturskuvllain heiveha, pláne ja lágida kulturskuvlafálaldaga mánáide ja nuoraide Kárášjoga gielddain. Dat sáhttet leat bissovaš kulturskuvlafálaldagat ja/ dahje ovttaskas workshops:at.

Giellaguovddášis leat sohppojuvvon čoahkkimat giellabargiiguin, kulturskuvllain ja kulturkontuvrrain Kárášjoga gielddas. Čoahkkimiid fáttát leat earret eará giellabiiret, giellakurssat ja eará kultuvrralaš doaimmat mat dáhpáhuvvet jagi mielde.

Giellaguovddáža ja gieldda bálvalussurggiid gaskasaš bálvalusšiehtadusat váfistit buriid ovtasbargguid go ovtasbarggut formaliserejuvvojit iešguđet fágasurggiid gaskka, ja šiehtadusas ovdanbohtet vuordámušat goabbat guimmiide.

Ruhtadeapmi

Kárenaš giella- ja kulturguovddáš ruhtaduvvo bissovaš doarjagiin Sámedikkis mii gokčá giellaguovddáža dakkáraš vuodđodoaimmaid go doaimma, ovdáneami ja báikkálaš heivehuvvon doaimmaid.

Bušehtta	Jahkásaš submi
Beaivválaš jodiheadji	650 000
Giellamielbargi	500 000
20 % overhead	230 000
Rehketdoallu ja revišuvdna	40 000
Mátke- ja konferánsagolut	60 000
Gielladoaimmat	150 000
Oppalaš bušehtta	1 630 000

Doaimmadoarjja ohccojuvvo ja (juhkkujuvvo) Sámedikkis giellaguovddáža 3-jagi doaimmaplána ja bušehta vuodul. Doaimmadoarjja golahuvvo vuosttažettiin giellakurssaide ja giellabiriide.

Ulbmil ja strategii

Sámi giella- ja kulturguovddáš váikkuha áimmahuššat ja ovddidit sámi giela ja kultuvrra beaivválaš dilis ja almmolaš oktavuodain. Guovddáža váldoulbmiljoavku lea Kárášjoga álbmot buot ahkejoavkkuin.

Guovddáža ulbmil lea áimmahuššat sáme giela ja kultuvrralaš árvvuid, dahkat sosiála dorvvolašvuoda nannemiin álbmoga gullelašvuoda lagašbirrasii ja dahkat kultuvrralaš ovdánahttinvejolašvuodaid iešlági, muhto eará kultuvrraid áktejumi, vuodul.

Giellaguovddáža ulbmilat ja strategiiat leat fakkastahttojuvvon gielddaplána servodatoassái. Ulbmilat ja plánat čadnojuvvo gieldda višuvnaide, árvvuide ja vuoruhansurggiide.

Vuoruhansuorgi; Fátmmastahtti giela ja gielddaplána servodatoassi		
Ná mii dáhttu	Ná mii dahkat	
Mii leat Sámi servodat, gos álbmot hálddaša ja atná sáme giela buot servodatsurggiin	Mii nannet ja lasihat sáme gielagii addimin buohkaide vejolašvuoda oahppat sáme giela Sámi giellaguovddáš galgá leat giela ovddidan ja gáhtten fápmoguovddáš	<ul style="list-style-type: none"> Sáme giel máhttolokten mii heivehuvvo mielbargiid ja ássiid dárbbuide Mielbargiid ja ássiid giellamáhtu kárten Lassi sáme giel didolašvuolta almmolaš hálddašeamis

	Mii fállat gieldda álbmogii ja bargiide sámi giellaoahpa ja kulturmáhtu, beroškeahhtá dásis	<ul style="list-style-type: none"> • Jahkásaš giellaseminára mas lea gielladikšun/ giellagilvin • Buot gieldda bargiide oahppaprográmma mas lea ulbmil oahppat Sámi kultuvrra birra (erenomážit Kárášjoga gieldda hárrái) • Šilten/ hábmen • Giellabiiret mánáide, nuoraide ja bearrašiidda • Mánáide, nuoraide ja bearrašiidda giellamovttiidahttin iešguđetlágan kultuvrralaš doaimmain • Lágidit giellaguoddi biirii gos mánát, nuorat ja boarrásat deaivvadit gáhtten ja sirdin dihtii sániid ja doahpágiid • Giellaguovddáš lea giela ja kultuvrra oahppama ja nannema čoagganansadjin báikegottiin ovttasbargguin
--	---	--

Giellabiriid ja giellakurssaid definišuvdna:

- Giellabiire – doaibma gos sámeigiella geavahuvvo árjjalaččat. Oasálastit gullet ja geavahit sámeigiela
- Giellakursa – doaimmat gos ohppet sámeigiela. Oahppaplánat gos leat definerejuvvon oahppaulbmilat. Ulbmil lea ahte oasálastit olahit oahppaulbmiliid.

Doaimmaplánat ja raporterren

Oahppaplána konkretisere doaimmaid ulbmilii. Doaimmat vuoruhuvvo ássiid ja mielbargiid geavaheaddjiváikkuheami ja kártendárbbu čađaheami vuodul giellabiriin ja giellakurssain.

Giellaguovddáš ráhkada golmma jagi doaimmaplána mii ođasmahttojuvvo jahkásaččat. Bajásšaddanvándolávdegoddi, ovdagoddi ja gielldastivra gieđahallá doaimmaplána politihkalaččat.

Giellaguovddáš raportere jahkásaččat doaimmaplána ja dat manná čuvgehusáššin bajásšaddanvándolávdegoddá, ovdagoddá ja gielldastivrii.

Áigemearit leat dat mearit maid Sámediggi bidjá jahkásaččat

- Mannan jagi doaimmaraporteren, cuoŋománu 1. beaivi
- Doaimmadoarjjaohcan boahttevaš jahkái, njukčamánu 30. beaivi

Ovttasbargu

Dat gáibiduvvo buorit ovttasbargošiehtadusat ja čielggadusat olahit ulbmiliid ja čađahit strategiijaid gaskkal giellaguovddáža, minddar gieldda organisašuvnna ja fitnodagaid, joavkkuid ja servviid gaskka gielddas.

- Joavkkut ja searvvit
- Fitnodagat, organisašuvnnat ja ášahusat
- Gieldda organisašuvdna
  - Kárášjoga skuvla
  - Mánáidgárddit
  - Dearvvasvuohta ja fuolahus
  - Kulturskuvla

Doaimmat/ bijut maid giellaguovddáš soahpá olggobeale ovttasbargoguimmiiguin dahkkojuvvo álot ovttasbargošiehtadus.

Geavaheaddji váikkuheapmi

Gieldda hálddahus, politihkkárat ja ássit searviduvvo álot doaibmaplána plánemis.

Buot doaimmat fakkastuvvo giellaguovddáža ulbmiliidda.

Iskkadeamit

Ássiidiskkadeapmi dahkkojuvvo jahkásaččat kárten dihtii doaimmaid ja gielladoaimmaid maid ássit sávašedje. Dan sáhtta dahkat jogo digitála gažadaniskkadeamis dahje rabas čoahkkimiin buot gieldda ássiiguin, dahje guktuid bokte.

Guovddážis lea ovddasvástádus kártet jahkásaččat gieldda mielbargiid giellamáhtu, ja ovttas ovttatatjodihedjiiguin plánet kurssaid mat heivejit mielbargiid dárbbuide.

Juohke doaimma maŋŋá maid guovddáš čađaha, dahkkojuvvo geavaheaddjiiskkus. Dasa ožžot oasseváldit ja ovttasbargoguoimmit vejolašvuođa addit ruovttoluottadieđuid. Dat gusto maddái siskkáldas giellakurssaide gieldda mielbargiid várás.

Evalueren

Geavaheaddjiiskkus geavahuvvo guovddáža jahkásaš raporteremis.

Miiddus

Doaimmaplána 2024 – 2026

Doaimmat	Ulbmilat	Ulbmiljoavku	ovttasbargu	Jahkásaš bušeahtta
Giellabiire				
Giella ja identitehta	Sámegiella lunddolaš giellan buot oktavuodain. Movttiidahtti sámegiela atnit praktihkalaš bargguin. Buolvvaid oktasaš forum.	Mánát, nuorat ja sin váhnemat Sámegiela oahpahallit iešguđet dásis oktan giellaofelaččaiguin	Skuvla, searvvit, mánaidgárddit, vánhenfierpmádat. Giellačeahpit ja berošteaddjit. Árbemáhtu čeahpit	600 000
Čálligiehta	Oahpahit ja movttiidahttit čállit iešguđet šáŋŋerii. Girjjiid ja teavsttaid lohkat. ležas teavsttain dahkat e- girjjiid.	Nuorat, giellaoahpahallit, ollesolbmot	Girječállit, skuvllat, searvvit, media, sámi ásašusat. Deanuleagi giellaguovddážat	200 000
Giellakursa				
Duodjeárbi	Árbevirolaš dujjiid oahppu ja ođasmahttin: ovdabargu, ávnasteapmi, duddjon, giellaoahppu	Nuorat, ovtas ollesolbmuiguin	Ovtasbargat skuvllaiguin, serviiguin, eará ásašusaiguin	250 000

Oaiviladdimat doaimmaide/ doaimma

Doaimmat leat čoahkkáigeasut ássiidiskadeamis, bargočoahkkimiin bajásšaddanváldolávdegottiin ja giellaguovddáža ovdalis ráhkaduvvon doaimmapláνας.

- Visttit šiltejuvvo sámegillii
- Bargiid máhttolokten
- Sámegielhálliid rekruthtet dearvvasvuhtii ja bajásšaddamii
- Čoahkkintulkon
- Giellanannen ávdnasat
- Sámegielválldat kulturskuvllas
- Oahppit “barget” nuorabuiguin. Duhkoraddat (Unjárgga - málle)
- Ovttasbargoprošeakta skuvllain vuodđoaláhustearbmabargguin
- Giellavahkku
- Litteratuvradoalut sámegillii
- Duodjeoahpahuš / duodjeeahkedat
- Sámi musihkka, omd. sálbmaoahppan
- Musihkkafálldat boarrásiidda
- Virolaš sámi kurssat
- Kulturbiiere, en arena čoaggananbiiere sámegiela oahppama váste
- Girkuin ovttasbargu
- Giellafáttarortnet
- Čájehit Sámi ealligovaid
- Lágidit eambo Sámi kulturfálldagaid
- Iešmáksán duodjekurssat
- Giellakursa iešguđet fágain - doahpagat
- Ovttasbargu Festivaler Karasjok, Beskán Luossa Rock ja earáin, kulturaktevrrain.
- Kulturmárkanat
- Duodjekursa (virolaš)
- Logaldallamat iešguđet duodjefáttáin
- Gáhttet Karášjohsuopmana
- Smávvamánáide lávlun- ja duhkoraddanbottat.
- Smávvamánáide deaivvadeamit
- Juoiganbottut mánáide
- Tuvrrat mánáiguin/ ollesolbmáiguin/ boarrásiiguin
- Spealloeahkedat
- Duodjedaivvadeamit gaskal virge ja ájanasduojáriid
- Fuodđobivdu, guollebivdu
- Juoigan
- Vierut, iešguđet ealáhusaid/ eallingerddiid meanut
- Giellalávgun
- Astoáiggedoaimmat mánáide geat eai faláštala
- Hutkáivuohta mánáiguin ja nuoraiguin (dahkat musihka, ealligovaid, programmeret)
- Sámástit iešguđet biriin omd. duodjebájis